

Ένας αιώνας ελεύθερη Θράκη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου

Στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Παναγίας Ελευθερώτριας στο Διδυμότειχο χοροστάτησε σήμερα, Κυριακή της Σαμαρείτιδος 17 Μαΐου 2020, και έψαλλε Δοξολογία ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείου, Ορεστιάδος και Σουφλίου κ. Δαμασκηνός.

Φέτος ο ελληνισμός γιορτάζει την συμπλήρωση 100 ετών από την απελευθέρωση της Θράκης και την ενσωμάτωσή της τον εθνικό κορμό, κατά μήνα Μάιο του 1920. Πεντέμισι αιώνες οι Θρακιώτες ηγωνίζοντο να αποτινάξουν τον τουρκικό ζυγό και την οθωμανική τυραννία. Πότισαν με αίμα αυτό τον τόπο. Κι όμως αυτό που για τους πολλούς φαινόταν ακατόρθωτο έγινε πραγματικότητας. Η πίστη τους στο Θεό και η αγάπη τους για την Πατρίδα έκανε το θαύμα. Την ανάμνηση αυτού του εξαιρετικού ιστορικού γεγονότος τίμησε και φέτος ο λαός της Θράκης, επί τη συμπληρώσει εκατονταετίας, με επίκεντρο το Διδυμότειχο αυτή τη φορά, στις 17 Μαΐου, τρίτη Κυριακή του μηνός Μαΐου, κατά τα καθιερωμένα.

Στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Παναγίας Ελευθερωτρίας στο Διδυμότειχο η Θεία Λειτουργία πραγματοποιήθηκε και με την παρουσία των· Βουλευτών Έβρου Αναστασίου Δημοσχάκη και Χρήστου Δερμεντζοπούλου, του Αντιπεριφερειάρχου Δημητρίου Πέτροβιτς, του Δημάρχου Διδυμοτείου Ρωμύλου Χατζηγιάννογλου, του Ταξίαρχου Γεωργίου Διβάρη, Διοικητού της 30ης Ταξιαρχίας, εκπροσώπου του Διοικητού της XVI Μεραρχίας, εκπροσώπου του Σοφολογιωτάτου Μουφτή Διδυμοτείου και μελών του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ο Σεβασμιώτατος εκφωνών τον Πανηγυρικό της ημέρας ετόνισε·

“Φέτος ο έλληνισμός της Θράκης, όπουδήποτε γής και αν βρίσκεται, θυμάται, εύγνωμονεί και στοχάζεται. Αυτό τό μήνα συμπληρώνονται 100 χρόνια από την άπελευθέρωση της Θράκης και την ένσωμάτωσή της μέ την Μητέρα Ελλάδα, τόν Μάιο τοῦ 1920. Ο έλληνισμός της Θράκης θυμάται γιατί ή μνήμη είναι τό μόνον αντίδοτό στον θάνατο, πού αναμφίβολα διατρέχει τόν άνθρωπο. Δέν είναι τυχαῖο ὅτι σέ κάθε πλήγμα, πού ἐπιφέρει στή ζωή μας ὁ θάνατος ή Ἐκκλησία εὔχεται: «Αἰωνία ή μνήμη»!

Μέσα στό κοιμητήριο της ιστορίας αναπαύονται τά ἔθνη πού λησμονήθηκαν καί πού ἔχουν πάψει νά ὑπάρχουν. Ἐπιζοῦν μονάχα οἱ λαοί, πού θυμοῦνται καί πού μεταδίδουν τήν μνήμη τους ἀπό γενιά σέ γενιά. Ο ἄνθρωπος εἶναι ὄν ιστορικό, γιατί εἶναι τό μόνο ὄν στήν Κτίσι πού δέν συμβιβάζεται μέ τό θάνατο. Αὐτή ή ἀδιάλλακτη στάσι του κατά τοῦ θανάτου, αὐτοῦ «τοῦ ἐσχάτου ἐχθροῦ», ὅπως τόν ἀποκαλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. 15, 26), κρύβεται πίσω ἀπό τήν τάση τοῦ ἀνθρώπου νά δημιουργή ιστορία.

Ἡ ιστορία δέν εἶναι ἀπλή περιέργεια γιά τό τί συνέβη κάποτε στό παρελθόν. Εἶναι ὑπαρξιακή ἀνάγκη πού συνδέεται μέ τήν δίψα πού μάς ἔχει σταλάξει ὁ Θεός γιά ἀθανασία, γιά αἰώνια ὑπαρξι σέ πείσμα τοῦ θανάτου. Πρόκειται γι’ αὐτό πού στή γλώσσα της θεολογίας ὀνομάζεται «δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου κατ’ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ». Ο ἄνθρωπος ἐπιζητῶντας τήν αἰωνιότητα ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι πλασμένος γιά τήν θέωση. Ἔχει κληθῇ ἀπό τόν αἰώνιο Θεό νά μήν συμβιβάζεται ποτέ μέ τήν φθορά, πού ἐπιφέρει στήν ζωή του ὁ χρόνος. Δημιουργῶντας ιστορία ὁ ἄνθρωπος δέν ἐπιδιώκει τίποτε ἄλλο ἀπ’ τό νά μετατρέψη τό χρόνο σέ αἰωνιότητα.

Ἡ ἀληθινή ιστορία γράφεται μόνο μέ πράξεις πού ἀποπνέουν αἰωνιότητα μέσα στό χρόνο, πού νοηματίζουν τήν ὑπαρξι τοῦ κόσμου διαχρονικά. Μιά τέτοια ιστορία γράφτηκε ἀπό της πτώσεως της Θράκης στους ὀθωμανούς, τό 1361 μέχρι τό 1920, πού ἀπελευθερώθη. Μιά τέτοια ιστορία καλούμεθα σήμερα νά στοχασθοῦμε, γιά νά νοηματίσωμε ἀπό αὐτή τήν ὑπαρξι μας. Τό ἔχουμε αὐτό μεγάλη ἀνάγκη

σήμερα, σέ μιά εποχή ραγδαίων ανακατατάξεων πού τή διατρέχουμε παραζαλισμένοι, βιαστικοί καί ύπνωτισμένοι από τό σάβανο τοῦ εὐδαιμονισμοῦ, χωρίς ξεκάθαρη αντίληψη γιά τό νόημα αὐτῶν πού συμβαίνουν γύρω μας.

Ποιά μηνύματα φέρνει στήν ἐποχή μας ἡ ἱστορική ἐπέτειος πού τιμοῦμε ἑκατό χρόνια μετά; Τό πρῶτο πρᾶγμα πού διαμηνύει ἡ φετινή ἐπέτειος στόν ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὅτι ἡ ἱστορία δέν προγραμματίζεται. Δέν χωράει στούς Η/Υ. Δέν ὀργανώνεται καί δέν ἐξηγεῖται ὀρθολογικά ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ δούλου Γένους. Μόνον σέ ἓνα θαῦμα θά μπορούσε νά ἀποδοθῇ. Γι' αὐτό καί εἶναι μιά πρόκληση ἡ φετινή ἐπέτειος: Νά ξαναφέρουμε στή ζωή μας τήν χαμένη πίστη στό ἀνθρωπίνως ἀδύνατον. Ἡ φετινή ἐπέτειος μᾶς καλεῖ νά εἴμεθα ἔτοιμοι, ὅταν χρειάζεται, νά θυσιάσουμε τήν σύνεση στήν ἀγάπη· τόν ὀρθολογισμό στήν πίστι! Τό δεύτερο μήνυμα τῆς φετινῆς ἐπετείου εἶναι ὅτι τό στημόνι, ὅπου ὑφαίνεται ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου, εἶναι ἡ ἐλευθερία καί ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου. Πεντέμισυ αἰῶνες ὕφαινε στό στημόνι αὐτό τή συνείδηση τῶν Ἑλλήνων ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί τήν θεολογία, πού τήν διατρέχει καί τήν ἐμπνέει, τίποτε δέν εἶναι ἱερώτερο ἀπό τό πρόσωπο. Γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τό πρόσωπο εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὡς Τριάδα προσώπων. Καί τοῦτο διότι τό ἀνθρώπινο πρόσωπο εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ ἴδιου τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ὅταν ἀπειλεῖται ἡ ἀξιοπρέπεια καί ἡ ἐλευθερία τοῦ προσώπου, δέν χωρεῖ κανένας ὑπολογισμός καί δέν εἶναι ὑπερβολική καμμιᾶ θυσία. Οἱ Ἕλληνες δέν σταμάτησαν νά ἀγωνίζονται γιά τήν ἐλευθερία ὅχι γιατί πεινοῦσαν, ἢ γιατί ἐπεδίωκαν νά βελτιώσουν – ὅπως λέμε σήμερα – τό βιοτικό τους ἐπίπεδο, ἀλλά γιατί ἀσφυκτιοῦσαν ταπεινωμένοι κάτω ἀπό τό ζυγό τῆς δουλείας πού τούς εἶχε ἐπιβληθῇ.

Σήμερα δυστυχῶς δεχόμεθα ἀδιαμαρτύρητα τήν χαλκίδευσι τῶν προσωπικῶν ἐλευθεριῶν μας μέ τήν τεχνολογία καί τήν πληροφορική, ἀρκεῖ νά εὐημεροῦμε οἰκονομικά. Ἕνας «ἀόρατος ἐν πολλοῖς ζυγός» πού μᾶς ἐπιβάλλεται μέ διάφορες μορφές καί τόν δεχόμεθα ἀδιαμαρτύρητα καί ἐνίοτε εὐχάριστα, γιατί μᾶς προσφέρει ἀνέσεις καί πλεονεκτήματα στήν ὕλική εὐημερία μας.

Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τίς προόδους τῆς ἐπιστήμης. Οἱ ἐπεμβάσεις τῆς βιοτεχνολογίας ὑπόσχονται νά μᾶς ἀπαλλάξουν ἀπό ἀσθένειες καί νά μᾶς χαρίσουν μακροβιότητα. Μπορεῖ οἱ ἐπεμβάσεις αὐτές τῆς ἐπιστήμης στά ἀνθρώπινα γονίδια, ἡ κλωνοποίηση τοῦ ἀνθρώπου κι ἄλλα παρόμοια νά ὑπόσχονται πολλά ταυτόχρονα ὅμως ἀπειλοῦν τήν ἐλευθερία καί τήν ἀξιοπρέπεια τοῦ προσώπου. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι παράλληλα μέ τήν ραγδαία πρόοδο τῆς ἐπιστήμης, ἀναπτύσσεται σήμερα καί ἡ βιοηθική. Κάτι δέν πάει καλά στό σύγχρονο πολιτισμό μας...

Ἡ ὑπερβολικὴ προσκόλλησή μας τὴν ἀτομικὴ εὐημερία θέτει σήμερα σέ κίνδυνο τὴν ἐλευθερία, γιὰ τὴν ὁποία ἔχυσαν τό αἷμα τους οἱ πρόγονοί μας. Αὕτῃ τὴν ἐλευθερία πού ἦλθε νά μᾶς χαρίσει ὁ Χριστός. Τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὴν προσχώρηση στὴν φίλαυτη εὐημερία μας· τὴν ἐλευθερία, πού μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπὸ τό φόβο τοῦ θανάτου.

Ἔτσι, ἡ φετινὴ ἐπέτειος ἀποκαλύπτει σέ μᾶς τούς νεώτερους μία ἀλήθεια, πού ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται παράδοξη: «Ἄν θέλει κανεὶς νά ζήσῃ ἀληθινά, πρέπει νά εἶναι ἕτοιμος νά πεθάνῃ». Ὁ Χριστός «ἐπάτησε τὸν θάνατον θανάτῳ» γιὰ νά σώσῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ δουλεία τῶν παθῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ὅμοίως καὶ οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ὅσοι τῆς Ἐκκλησίας μας μιμούμενοι τὸν Σωτῆρα ζοῦν αἰώνια, γιατί ἀπελευθερώθηκαν ἀπὸ τὴν φίλαυτη προσκόλλησι στὴν ἀτομικότητά τους. «Ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἔὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει» (Ἰω. 12,24). Ὁ λόγος αὐτός τοῦ Κυρίου, πού σαφῶς ἀναφέρεται στό Σταυρό καὶ τὴν Ἀνάστασι, ἔγινε πράξι ἀπὸ τούς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τούς προγόνους μας, τούς ἀγωνιστές τῆς ἐλευθερίας. Ἔχουν πολὺ βάθος τὰ λόγια αὐτά. Ὅσον πιὸ πολὺ γαντζώνεται ὁ ἄνθρωπος στὸν ἑαυτό του καὶ περιχαράκνεται στὰ ἀτομικά του δικαιώματα, τόσο πιὸ πολὺ παραδίδεται στό θάνατό καὶ στὴν ἀνυπαρξία. Ἡ ζωὴ ὑπάρχει μόνον ὅταν μοιράζεται, καὶ φθίνει καὶ ἀφανίζεται. Ἡ ζωὴ εἶναι κοινωνία. Ἀξίζει μόνο ὅταν προσφέρεται. Ἡ ζωὴ εἶναι ἀγάπη καὶ ἡ ἀγάπη «οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς» (Α΄ Κορ. 13,5). Αὐτό ἀποτελεῖ τὴν πεμπτουσία τοῦ Εὐαγγελίου καὶ αὐτό καὶ μόνον μπορεῖ νά ἀποδείξῃ ὅτι ἡ θυσία γιὰ τούς ἄλλους δέν εἶναι παραλογισμός, ἀλλὰ πορεία πρὸς τὴν αἰώνια ζωὴ. Μόνον ὅποιος ἀγαπᾷ, βρίσκει ἀπόλυτα λογικὸ τό νά προσφέρῃ τὴν δική του ζωὴ, προκειμένου νά ὑπάρχῃ αὐτός πού ἀγαπᾷ! Στὴν ἀγάπη ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑπαρξι δέν πηγάζει ἀπὸ μέσα μας, ἀλλὰ ἀπὸ ἐκεῖνον πού ἀγαποῦμε.

Ἔτσι ὅταν προσφέρουμε τὴ ζωὴ μας, γιὰ νά ζήσῃ ὁ ἄλλος, τελικὰ ζοῦμε κι ἐμεῖς, ἀφοῦ ἡ ζωὴ μας πηγάζει ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ ἄλλου. Μὲ τὴ λογικὴ αὕτῃ κατανοοῦμε αὐτό, πού γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2,20). Ἡ αὐτό πού γράφει ἄλλοι: «Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» (Κολ. 3,3). Αὕτῃ ἡ ὑπέρβασι τῆς φιλαυτίας· τό ἄλμα ἀπὸ τό ἐγώ «πρὸς τό ἐσύ» εἶναι ἡ πεμπτουσία τῆς ἀγιότητος καὶ μέ τό πνεῦμα αὐτό ἐξέθρεψε τὰ τέκνα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, ὥστε νά μὴν ὑπολογίσουν τὸν θάνατο ἀλλὰ νά ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἐλευθερία· γιὰ νά ζοῦμε ἐμεῖς σήμερα ἐλεύθεροι.

Σεμνύνεται, λοιπόν, σήμερα ἡ τοπικὴ μας Ἐκκλησία, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, διότι ἀνά τούς αἰῶνας διετήρησε ἀναμμένη καὶ ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς πίστεως στό Χριστό καὶ τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν Πατρίδα. Ὁ ἀγὼν τῶν προγόνων μας, πού ἦταν «ὑπέρ

πίστεως καί πατρίδος», ἔκανε τό ὄνειρο αἰώνων πραγματικότητα τόν Μάϊο τοῦ 1920. Ὁ ἑλληνικός στρατός μετά τήν παράδοση τῆς περιοχῆς ἀπό τίς συμμαχικές δυνάμεις ἀπελευθέρωσε τή μία μετά τήν ἄλλη τίς πόλεις τῆς Θράκης ξεσηκώνοντας τά ἐπὶ αἰῶνες καταπιεσμένα πατριωτικά αἰσθήματα τῶν ἐνθουσιώντων καί συγκινημένων Θρακῶν. Τήν ἀνάμνηση αὐτοῦ τοῦ ἐξαιρετικοῦ γεγονότος, τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Θράκης καί τῆς ἐνσωματώσεώς της στόν ἐθνικό κορμό τιμοῦμε φέτος, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετηρίδος, ἀπονέμοντας συγχρόνως τήν προσήκουσα τιμή στή μνήμη ὅλων ἐκείνων πού μέ τό αἷμα τοῦ μαρτυρίου τους πότισαν τό δένδρο τῆς ἐλευθερίας.

Παράλληλα στή μνήμη ὅλων αὐτῶν τῶν ἐπωνύμων καί ἄνωνύμων ἀγίων πού γεννήθηκαν, πού μαρτύρησαν, πού ἀσκήτεψαν ἀνά τούς αἰῶνας, στό Διδυμότειχο καί τήν εὐρύτερη περιοχή, καί πού πότισαν τό δένδρο τῆς Πίστεως καθιερώνουμε ἀπό φέτος, 100 χρόνια μετά τήν ἀπελευθέρωσή τοῦ Διδυμοτείχου, μέ ἔγκριση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τόν κοινό ἐορτασμό τῆς μνήμης «πάντων τῶν ἐν Διδυμοτείχῳ ἀσκήσει καί ἀθλήσει διαλαμψάντων ἀγίων», τῇ τρίτῃ Κυριακῇ τοῦ μηνός Μαΐου.

Ἀγαπητοί μου,

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἐφετινῆς ἐπετείου εἶναι καιρός νά παραλάβουμε, ὡς Ἕλληνες, τήν ἱστορία καί τίς τύχες τοῦ τόπου στά χέρια μας. Γι' αὐτό χρειάζεται ὅμως νά ἔχουμε, ὅπως οἱ πρόγονοί μας, Πίστι ἀκράδαντη καί ἀγάπη γιά τήν Πατρίδα. Καί τά δύο βεβαίως αὐτά ἀπαιτοῦν θυσίες. Μέ ἐφόδιο τήν Πίστη καί τά ἰδανικά καί τίς ἀξίες τοῦ Γένους ἄς δώσουμε νέους σύμμετρους ἀγῶνες γιά τόν πολιτισμό, γιά τήν παιδεία, γιά τήν πρόοδο καί τήν εὐημερία αὐτοῦ τοῦ τόπου. Μόνον ἔτσι, θά μπορέσουμε νά βγοῦμε ἀπό τά ἀδιέξοδα τοῦ μοντέλου τῆς σωτηρίας, πού ἐπαγγέλλονται αὐτοί πού σήμερα κρατοῦν στά χέρια τους τίς τύχες τῶν λαῶν. Μέ «δούρειο ἵππο» τά ὑποκατάστατα τῆς ὑλικοτεχνικῆς καί μονόπλευρης «οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως», ἐπιχειροῦν καί πάλιν νά μᾶς ξανασκλαβώσουν καί νά κρατοῦν τό πνεῦμα καί τήν ψυχή μας δέσμια τῶν φιλοδοξιῶν τους.

Ἡ παροῦσα ἐπέτειος ἄς γίνῃ εὐκαιρία ἀναζωπυρώσεως τῆς Πίστεως μας καί ἀναβαπτισμοῦ μας στά ἰδανικά τοῦ Γένους μας, ὥστε ἐλεύθεροι νά ἀναζητήσουμε καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, στόν Ὅποιο μέ ἐμπιστοσύνη ἀνά τούς αἰῶνες προσβλέπουν τό Γένος καί ἡ Ἐκκλησία”.

Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώον της πόλεως και κατάθεση στεφάνων.

Της Δοξολογίας προηγήθηκε ο Ὁρθρος και η Θεία Λειτουργία ιερουργούντας του οικείου Μητροπολίτου, ἐπὶ τη καθιερώσει του κοινού εορτασμοῦ τῆς μνήμης «πάντων των ἐν Διδυμοτείχῳ, ἀσκήσει και ἀθλήσει διαλαμψάντων ἀγίων» και των

